

เส้นทางสู่โสดาบัน (๒)

สุภีร์ ทุมทอง

๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๘

เส้นทางสู่โสดาบัน

๑. ลักษณะและคุณสมบัติของพระโสดาบัน
๒. คุณค่าและอานิสงส์ของความเป็นโสดาบัน
๓. เส้นทางสู่โสดาบัน

๑. ลักษณะและคุณสมบัติของพระโสดาบัน

๑.๑ ลักษณะทั่วไป

๑.๒ คุณสมบัติด้านหมด

๑.๓ คุณสมบัติด้านมี

๑. ลักษณะและคุณสมบัติของพระโสดาบัน

ฉหิ ภิกขเว ฌมเมหิ สมนุภาคโต ตปฺสุโส คหปติ
ตถาคเต นิฏฺฐงฺคโต อมตททโส
อมตํ สจฺฉิกตฺวา อิริยติ. กตเมหิ ฉหิ.
พฺพุเช อเวจฺจปฺปสาเทน, ฌมเม อเวจฺจปฺปสาเทน,
สํเฆ อเวจฺจปฺปสาเทน, อริเยน สีเลน,
อริเยน ฌาเณน, อริยาย วิมุตฺตียา.

(อ.ฉก. ๒๒/๑๑๙ ตปฺสุสฺสูตร)

เส้นทางสู่โสดาบัน

๑. ลักษณะและคุณสมบัติของพระโสดาบัน
๒. คุณค่าและอานิสงส์ของความเป็นโสดาบัน
๓. เส้นทางสู่โสดาบัน

๒.๑ ได้ อานิสงส์ ๖ ประการ

ฉยิเม ภิกขเว **อานิสสา** โสตาปตฺติผลสจฺฉิกิริยาย.
กตเม ฉ. สทฺธมฺมนิยโต โหติ, อปริหานธมฺโม โหติ,
ปรียนตกตสฺส ทุกฺโข น โหติ,
อสาธารเณน ณาเณน สมนฺนาคโต โหติ,
เหตุ จสฺส สุกฺโฏโจ, เหตุสมุปฺปนฺนา จ ฅมฺมา.
(อ.ฉก.ก. ๒๒/๙๗ อานิสฺงสฺสูตร)

๒.๒ ประเสริฐกว่าไปสวรรค์และความเป็นใหญ่ทั้งปวง

ปจพฺพยา เอกฺกรชฺเชน

สพฺพโลกาธิปจฺเจน

(ขุ.ธ. ๒๕/๑๗๘)

สคฺคสฺส คมเนน วา

โสตาปัตติผลํ วรํ.

๒.๓ ทุกข์เหลือน้อยมาก

เอวเมว โข ภิกขเว อริยสาวกสฺส ทิฏฐิสมฺปนฺนสฺส
ปุคฺคสฺส อภิสเมตาวีโน เอตเทว พหุตรํ ทุกฺข์,
ยทฺทํ ปริกฺชีณํ ปริยาทินฺนํ อปฺปมตฺตกํ อวสีฏฺฐํ,
(สํ.ม. ๑๙/๑๑๒๐ ทุติยสิเนรุปีพพตราชสูตร)

๒.๔ ห้วงบุญกุศลมีสุขมาก

จตุตตาโรเม ภิกขเว ปุณฺณภิสันทา กุสลาภิสันทา
สุขสุสหารา. กตเม จตุตตาโร. อีธ ภิกขเว
อริยสาวโก พุทฺเธ อเวจฺจปฺปสาเทน สมนฺนาคโต
โหติ “อิติปิ โส ภควา...

(สํ.ม. ๑๙/๑๐๒๗ ปฐมปุณฺญาภิสันทสูตร)

๒.๕ ไม่เข้าถึงสิ่งผิดร้ายแรง

อิธานนุท ภิกขุ อฏฺฐานเมตํ อนวกาโส,
ยํ **ทิฏฺฐิสมฺปนฺโน** ปุคฺคโล กิณฺจิ สงฺขารํ นิจฺจโต
อุปคฺจฺเฉยฺย, เนตํ จานํ วิชฺชตีติ ปชานาตี..

(ม.อ. ๑๔/๑๒๗ พหุธาตูกสูตร)

๒.๕ ไม่เข้าถึงสิ่งผิดร้ายแรง

อัญจนเมตัง อนวกาโส, ยัม **ทัญญุจิสฺมปฺนโน** ปุคฺคโล
มาตฺรํ ชีวิตา โวโรเปยฺย, เนตัง จานํ วิชฺชตีติ ปชานาติ.
จानญฺจ โข เอตัง วิชฺชตี, ยัม ปุณฺณชฺชโน มาตฺรํ ชีวิตา
โวโรเปยฺย, จานเมตัง วิชฺชตีติ ปชานาติ..

(ม.อ. ๑๔/๑๒๘ พหุธาตูกสูตร)

๒. คุณค่าและอานิสงส์ของความเป็นโสดาบัน

๒.๖ หมดความสงสัยในโลกและชีวิต

๒.๗ หมดมงคลตื่นข่าว

๒.๘ ปัดอบาย

๒.๙ บรรลุเป็นพระอรหันต์แน่นอน

ฯลฯ

เส้นทางสู่โสดาบัน

๑. ลักษณะและคุณสมบัติของพระโสดาบัน
๒. คุณค่าและอานิสงส์ของความเป็นโสดาบัน
๓. เส้นทางสู่โสดาบัน

๓.๑ เหตุให้บรรลุโสดาบัน

สปฺปริสสํเสโว หิ สารีปุตฺต โสตาปัตตियงฺคํ,
สทฺธมฺมสฺสวณฺ์ โสตาปัตตियงฺคํ,
โยนิโสมนสิกาโร โสตาปัตตियงฺคํ,
ธมฺมานุธมฺมปฏฺิปปตฺติ โสตาปัตตियงฺคํ.
(สํ.ม. ๑๙/๑๐๐๑ ทุติยสารีปุตตสูตฺร)

๓.๑ เหตุให้บรรลุโสดาบัน

ธมฺมา วุจฺจนฺตึ จตฺตารโ สติปฏฺฐานา,
จตฺตารโ สมฺมปฺปธานา, จตฺตารโ อิทฺธิปาทา,
ปณฺจินฺทริยานิ, ปณฺจ พฺลานิ, สตฺต โฟชณฺงคา,
อริโย อฏฺฐงฺคิโก มคฺโค.

(ขุ.จ. ๓๐/๑๕๔)

๓.๑ เหตุให้บรรลุโสดาบัน

กตเม **อนุชมมา**. สมมาปฐิปทา อนุโลมปฐิปทา
อปจจนีกปฐิปทา อนวตถปฐิปทา
ธมมานุชมมปฐิปทา, สีเสสุ ปฐิปฐิการิตา,
อินทริเยสุ คุตตทวารตา, โภชเน มตตถนุตา,
ชาครियานุโยโค, สติสมปชณนํ.

(ขุ.จ. ๓๐/๑๕๔)

๓.๒ เบื้องต้นของกุศลธรรมทั้งหลาย

ตสฺมา ตีหฺ ตฺวํ ภิกฺขุ **อาทิเมว** วิโสเธหิ กุสเลสุ ฌมฺเมสุ.
โก จาติ กุสลานํ ฌมฺมานํ.

สีลํ จ สุวิสุทฺธํ ทิฏฺฐิจิ จ อชฺชุกา. ยโต โข เต ภิกฺขุ
สีลํ จ สุวิสุทฺธํ ภวิสฺสตี, ทิฏฺฐิจิ จ อชฺชุกา,
ตโต ตฺวํ ภิกฺขุ สีลํ นิสฺสาย สีเล ปติฏฺฐาย
จตฺตารो สตีปฏฺฐาเน ติวิเชน ภาเวยฺยาสี.

(สํ.ม. ๑๙/๓๖๙ ภิกฺขุสูตฺร)

๓.๓ บุพพนิमितแห่งอริยมรรค

สุริยสฺส ภิกฺขเว อุทยโต เอตํ ปุพฺพงฺคมํ
เอตํ **ปุพฺพนิमित्तํ**, ยทิทํ อรุณคฺคํ.

เอวเมว โข ภิกฺขเว ภิกฺขุโน อริยสฺส

อฏฺฐงฺกิกสฺส มคฺคสฺส อุปฺปาทาย เอตํ ปุพฺพงฺคมํ
เอตํ ปุพฺพนิमित्तํ, ยทิทํ **กัลยาณमितตฺตา**.

(สํ.ม. ๑๙/๔๙ กัลยาณमितตสูตร)

๓.๓ บุพพนิमितแห่งอริยมรรค

กัลยาณมิตตตสฺเสตํ ภิกฺขเว ภิกฺขุโน ปาฎิกงฺขํ

“อริยํ อฏฺฐงฺคิกํ มคฺคํ ภาเวสฺสตี,

อริยํ อฏฺฐงฺคิกํ มคฺคํ พหุสึกริสฺสตี”ติ.

(สํ.ม. ๑๙/๔๙ กัลยาณมิตตสูตร)

๓.๓ บุพพนิमितแห่งอริยมรรค

เอตํ ปุพฺพํ เอตํ ปุพฺพนิमितํ

ยทฺธิํ สึลสมฺปทา .. ยทฺธิํ ฉนฺทสมฺปทา ..

ยทฺธิํ อตฺตสมฺปทา .. ยทฺธิํ ทิฏฺฐิสมฺปทา ..

ยทฺธิํ อปฺปมาทสมฺปทา ..

ยทฺธิํ โยนิโสมนสิการสมฺปทา.. (สํ.ม.๑๙)

๓.๔ มีปัญญาเห็นธรรม

อิสมฺมิญฺจ ปน เวยฺยาकरणสฺมี ภณฺณมานเ
อายสฺมโต โภจนฺทณฺณสฺส วิรชํ วิตมถํ
ธมฺมจกขุ อุตปาที

“ยงฺกิลฺลิจิ สมุทฺยธมฺมํ, สพฺพนฺตํ นิโรธธมฺมนุ”ติ.

(วิ.ม. ๔/๑๖)

๓.๔ มีปัญญาเห็นธรรม

รูป ภาวเว อนิจจัง วิปริณามิ อल्पภาววิ,
เวทนา อนิจจา วิปริณามิ อल्पภาววิ,
สณฺหา อนิจจา วิปริณามิ อल्पภาววิ,
สงฺขารา อนิจจา วิปริณามิโน อल्पภาววิโน,
วิญฺญาณํ อนิจจัง วิปริณามิ อल्पภาววิ.

(สํ.ข. ๑๗/๓๑๑ ชั้นธสุตฺร)

๓.๔ มีปัญญาเห็นธรรม

โย ภิกขเว อิมม ธรรมเ เอวํ ปชานาติ เอวํ ปสฺสตี.
อัยํ วุจฺจตี โสตาปนฺโน อวินิปาตธมฺโม นียโต
สมฺโพธิปรายโน.

(สํ.ข. ๑๗/๓๑๑ ชั้นธสุตฺร)

๓.๕ ก่อนโสดาบัน

รูป ภิกขเว อนิจจัง วิปริณามิ อल्पถาภาวิ,
เวทนา อนิจจา วิปริณามิ อल्पถาภาวิ,
สณฺหา อนิจจา วิปริณามิ อल्पถาภาวิ,
สงฺขารา อนิจจา วิปริณามิโน อल्पถาภาวิโน,
วิญฺญาณํ อนิจจัง วิปริณามิ อल्पถาภาวิ.
โย ภิกขเว อิมे ฌมฺเม เอวํ สทฺทหติ อธิมุจฺจติ.

(สํ.ข. ๑๗/๓๑๑ ชั้นธสุตฺร)

๓.๕ ก่อนโสดาบัน

อัยมฺ วุจฺจติ **สหฺธานุสําริ** โอกกนฺโต สมมตฺตนิยามํ,
สพฺปริสณฺณี โอกกนฺโต, วิตฺตวตฺโต ปุณฺณชชนฺณํ,
อภพฺโพ ตํ กมฺมํ กาทฺตุ, ยํ กมฺมํ กตฺวา นิริยํ วา
ติรจฺฉานโยนํ วา ปีตฺติวิสยํ วา อูปปชฺเชยฺย,
อภพฺโพว ตาว กาลํ กาทฺตุ,
ยาว น โสตาปตฺติผลํ สจฺฉิกโรติ.

(สํ.ข. ๑๗/๓๑๑ ชั้นธสุตฺร)

๓.๕ ก่อนโสดาบัน

ยสฺส โข ภิกฺขเว อิมํ ฌมมา

เอวํ **ปญฺญา**ย มตฺตสฺส **นิชฺฌานํ** ขมนฺติ.

อโย วุจฺจติ **ฌมมานุสारी** โอกฺกนฺโต สมมตฺตนิยามํ,

สปปุริสญฺมึ โอกฺกนฺโต, วิตฺตวตฺโต ปุณฺณชฺชนญฺมึ,

อภพฺโพ ตํ กมฺมํ กาทุํ, โย กมฺมํ กตฺวา นิริยํ วา

ติรจฺฉานโยนึ วา ปีตฺติวิสยํ วา อูปฺปชฺเชยฺย,

อภพฺโพว ตาว กาลํ กาทุํ, ยาว น โสตาปตฺติผลํ สจฺฉิกโรติ.

(สํ.ข. ๑๗/๓๑๑ ชั้นธสุตฺร)

๓.๖ การรวมอริยมรรค

กตโม จ ภิกฺขเว อริโย สมมาสมาธิ สอุปนิโส สปริกฺขารो.
เสยฺยถึทำ: สมมาทิฏฺฐิ สมมาสงกปโป สมมาวาจา
สมมากมมนฺโต สมมาอาชีโว สมมาวายาโม สมมาสติ.
ยา โข ภิกฺขเว อิมหิ สตฺตหงฺเคหิ จิตฺตสฺส เอกคฺคตา
ปริกฺขตา, อยฺม วุจฺจติ ภิกฺขเว อริโย สมมาสมาธิ
สอุปนิโส อิติปิ สปริกฺขารो อิติปิ.

(ม.อ. ๑๔/๑๓๖ มหาจัตตารีสกสูตร)

สวัสดีครับ